

På cykel i naturen

Der er mange muligheder for at cykle i naturen, men reglerne er ikke helt enkle. Vejloven og mark- og vejfredsloven er grundlaget for retten til at cykle på veje og stier. Naturbeskyttelsesloven og adgangsbekendtgørelsen indeholder nogle supplerende regler, der både udvider og begrænser retten til at cykle i offentlige skove og indskrænker ejerens muligheder for at skilte mod cykling på veje og stier.

Når man cykler, skal man følge færdselslovens regler og benytte vejbane eller cykelsti. Efter færdselslovens § 49, stk. 5 er det forbudt at cykle på fortov eller gangsti. Det er usikkert om denne regel også finder anvendelse på stier i skove og anden natur. Det fremgår imidlertid også af lovens § 3, at trafikanter – cyklende, såvel som kørende og gående – skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så der ikke opstår farer eller ulemper for andre. Det er navnlig relevant, når man cykler stærkt, hvor gående ikke forventer det, f.eks. på veje og stier i skove.

Offentlige veje og stier

Der er efter vejlovens § 3 almindelig adgang til de veje og stier, der er optaget eller udlagt af staten og kommunerne som offentlige. Offentlige veje og stier kan godt ligge på private arealer. Alle offentlige veje og stier kan ses i det centrale vej- og stiregister, som Vejdirektoratet fører. Det er tilgængeligt via deres hjemmeside. Man kan også se visse private veje og stier, men slet ikke alle.

Private veje og stier

FOTOGRAF OVE OVERBY

Man må cykle på skovenes veje og stier. Ejeren kan kun lukke for cykling, hvis skoven er under 5 hektar, eller cyklingen volder særlige problemer.

I Danmark er der ikke nogen almindelig adgangsret til at cykle på private veje og stier eller i naturområder, man ikke selv ejer. Offentlighedens adgang til anden mands grund kræver lovhjemmel eller et andet grundlag som f.eks. en aftale med ejeren.

På private veje og stier gælder mark- og vejfredslovens § 17. Ifølge den må man færdes på den måde, vejen eller stien er egnet til, medmindre der lovligt er skiltet imod det. Det gælder både enkeltmandsveje og -stier samt private fællesveje og -stier, hvor der er flere færdselsberettigede. Færdsel ad private veje og stier kan begrænses af ejeren ved skiltning efter mark- og vejfredslovens regler. Naturbeskyttelsesloven sætter imidlertid nogle grænser for denne skiltning. Når det gælder veje i det åbne

land, må ejeren efter § 26 kun forbyde cykling, hvis færdslen er til gene for den erhvervmæssige udnyttelse af ejendommen, hvis den i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der er behov for det af hensyn til beskyttelsen af plante- og dyreliv. Private stier i det åbne land kan også lukkes for cykling, hvis det medfører særlige problemer. For gennemgående veje og stiers vedkommende kan kommunalbestyrelsen tilsidesætte ejerens skiltning.

Cykling i skove

For veje og stier i skove gælder mark- og vejfredslovens § 17 og naturbeskyttelseslovens § 23. Efter mark- og vejfredslovens § 17 er cykling tilladt på de veje og stier, der er egnet til cykling, medmindre der er skiltet mod det. Ejeren kan imidler-

tid efter naturbeskyttelseslovens § 23 kun skilte mod cykling, hvis skoven samlet set er under 5 hektar, eller hvis cykling medfører særlige problemer. Det kan f.eks. være på smalle stier, hvor der også færdes folk til fods. Selv om cykling medfører særlige problemer, kan kommunalbestyrelsen dog træffe afgørelse om at tilsidesætte skiltningen.

Ifølge § 23 er offentlige skove også åbne for cykling uden for veje og stier. Det er imidlertid forhindret med adgangsbekendtgørelsens § 9, der begrænser cykling til veje og stier, også i offentlige skove. Det kan diskuteres, om der er hjemmel til, at ministeren i adgangsbekendtgørelsen kan begrænse naturbeskyttelseslovens udtrykkelige ret til at cykle uden for veje og stier i offentlige skove. Det var dog en klar forudsætning ved naturbeskyttelseslovens vedtagelse i 1992, at der var denne mulighed for ministeren.

Uden for veje og stier

Efter mark- og vejfredslovens § 17 må man ikke færdes på anden mands grund uden for veje og stier. Det er dansk rets hovedregel og gælder, hvad enten grunden er privat eller ejet af det offentlige. Naturbeskyttelseslovens §§ 22-25 giver ret til færdsel til fods uden for veje og stier, på strande og andre kyststrækninger og på udyrkede arealer.

Loven giver imidlertid ikke ret til at cykle på disse arealer.

Selv om hverken mark- og vejfredsloven eller naturbeskyttelsesloven giver hjemmel til cykling på strandene, så er der mange steder langs den jyske vestkyst tradition for at tillade både bilkørsel og cykling på strandene. I det omfang bilkørsel på strandene i praksis er accepteret, må det samme gælde cykling på de pågældende strande.

Særligt om mountainbikes

På private veje og stier må man efter mark- og vejfredslovens § 17 færdes på den måde, vejen eller stien er egnet til, medmindre der lovligt er skiltet imod det. Reglen stammer fra 1953 og fra før, der var noget, der hed mountainbikes. Nu er spørgsmålet så, om man i dag også må cykle på sin mountainbike på de små og smalle stier, der primært er for færdsel til fods og egentlig ikke er egnede til almindelig cykling? Spørgsmålet er aktuelt i mange private og offentlige skove.

Spørgsmålet kan diskuteres, men udviklingen af mountainbikes kan næppe ændre på mark- og vejfredslovens hovedregel. Hvis en sti er egnet til at cykle på med en mountainbike, så må det være tilladt efter mark- og vejfredslovens regler, medmindre der er skiltet mod det.

FOTOGRAF HELENE OVERBY

Klar til cykelferie. Der er mange muligheder for at cykle i naturen, men reglerne er ikke helt enkle.

Er der problemer med mountainbikes i naturen, må de løses efter naturbeskyttelseslovens regler om skiltning.

Lasse Baaner, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi

Referencer

Lasse Baaner: De danske adgangsregler. IFRO Rapport 272. Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi.

Lasse Baaner: Den lille adgangsretlige lovsamling. Skovskolen og Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi.